

नेपाल राजपत्र

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ४२) काठमाडौं, साउन १२ गते २०४६ साल (संख्या १६)

भाग ३

श्री ५ को सरकार

रक्षा मन्त्रालयको सूचना

सैनिक उपचारिका नियमावली, २०४६

सैनिक ऐन, २०१६ को दफा १६५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छः—

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः (१) यी नियमहरूको नाम “सैनिक उपचारिका नियमावली २०४६” रहेको छ ।

(२) यी नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषाः विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यी नियमावलीमा,—

(क) “सैनिक अस्पताल” भन्नाले शाही नेपाली सेनाद्वारा व्यवस्थित केन्द्रीय अस्पताल, क्षेत्रीय अस्पताल, उपक्षेत्रीय अस्पताल र जिल्ला अस्पताल सम्म पछि र सो शब्दले स्थायी वा अस्थायी वासस्थान भएको स्वास्थ्य केन्द्र समेतलाई जनाउँछ ।

(ख) “सैनिक उपचारिका (नर्सिङ सिस्टर्स)” भन्नाले सैनिक अस्पतालमा रहेका सहायक उपचारिका, सह-उपचारिका, वरिष्ठ उपचारिका, सह-दक्ष उपचारिका, दक्ष उपचारिका वा उच्च दक्ष उपचारिका सम्म पछि ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

- (ग) "सहायक उपचारिका" भन्नाले सुवेदारको पद प्राप्त सैनिक उपचारिका सम्झनु पर्छ ।
- (घ) "सह-उपचारिका" भन्नाले उपसेनानीमा आयुक्त पद प्राप्त सैनिक उपचारिका सम्झनु पर्छ ।
- (ङ) "वरिष्ठ उपचारिका" भन्नाले सह-सेनानीमा आयुक्त पद प्राप्त सैनिक उपचारिका सम्झनु पर्छ ।
- (च) "सह-दक्ष उपचारिका" भन्नाले सेनानीमा आयुक्त पद प्राप्त सैनिक उपचारिका सम्झनु पर्छ ।
- (छ) "दक्ष उपचारिका" भन्नाले प्रमुख सेनानीमा आयुक्त पद प्राप्त सैनिक उपचारिका सम्झनु पर्छ ।
- (ज) "उच्च दक्ष उपचारिका" भन्नाले महा सेनानीमा आयुक्त पद प्राप्त सैनिक उपचारिका सम्झनु पर्छ ।
- (झ) "प्रवर समिति" भन्नाले शाही सैनिक प्राविधिक सेवा नियमहरू २०१६ को नियम ४ बमोजिम गठित प्रवर समिति संझनु पर्छ ।

३. सैनिक उपचारिकाको पद प्राविधिक हुने: यस नियमावली बमोजिम नियुक्ति भएका सैनिक उपचारिकाको पद प्राविधिक हुनेछ ।

४. योग्यता: देहायका योग्यता पुगेका महिलाहरू मात्र देहायको सैनिक उपचारिकाको पदमा नियुक्तिको लागि योग्य मानिनेछन्:-

- (क) सहायक उपचारिकाको लागि श्री ५ को सरकारको मान्यता प्राप्त कुनै शिक्षण संस्थाबाट नरसिङ विषयमा प्रमाणपत्र तहको परीक्षा उत्तीर्ण गरेको,
- (ख) सह-उपचारिकाको लागि श्री ५ को सरकारको मान्यता प्राप्त कुनै शिक्षण संस्थाबाट नरसिङ विषयमा स्नातक तहको परीक्षा उत्तीर्ण गरेको वा बी. एस्सी. नरसिङ कोर्स पास गरेको,
- (ग) नियुक्तिको लागि छानिने वर्षको वैशाख १ गते सम्ममा तीस वर्ष उमेर ननाघेको ।

५. नियुक्ति र पदोन्नति: (१) सहायक उपचारिकाको पदमा नियुक्तिको लागि प्रवर समितिद्वारा सिफारिश भएका उम्मेदवारलाई प्रधान सेनापतिले नियुक्ति गर्नेछ ।

(२)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(२) सह-उपचारिकाको पदमा नियुक्तिको लागि प्रवर समितिबाट सिफारिश भएको उम्मेदवारलाई प्रधान सेनापतिले श्री ५ को सरकार, रक्षा मन्त्रालयमा स्वीकृतिको निमित्त पेश गर्नेछ र स्वीकृति प्राप्त भएको मितिदेखि उक्त उम्मेदवारले सह-उपचारिकाको आयुक्त पद पाउनेछ ।

(३) सहायक उपचारिकाको पदमा दश वर्षसम्म काम गरी सैनिक आधारभूत तालीम प्राप्त महिलालाई सह-उपचारिकाको पदमा पदोन्नति गर्न सकिनेछ ।

(४) सह-उपचारिकाको पदमा पाँच वर्ष काम गरेका महिलालाई वरिष्ठ उपचारिकाको पदमा पदोन्नति गर्न सकिनेछ ।

(५) वरिष्ठ उपचारिकाको पदमा पाँच वर्ष काम गरेका सैनिक उपचारिकालाई कामको अनुभव र जेष्ठताको आधारमा सह-दक्ष उपचारिकाको पदमा पदोन्नति गर्न सकिनेछ ।

(६) सह-दक्ष उपचारिकाको पदमा चार वर्ष काम गरेको र नरसिङ विषयमा स्नातक तहको परीक्षा उत्तीर्ण गरेका वा वि. एस्सी. नरसिङ कोर्स उत्तीर्ण भएका सैनिक उपचारिकालाई दक्ष उपचारिकाको पदमा पदोन्नति गर्न सकिनेछ ।

तर प्रमाणपत्र तहको परीक्षा उत्तीर्ण गरी सहायक उपचारिकाको पदमा नियुक्ति भएका सैनिक उपचारिकाले स्नातक तहको परीक्षा उत्तीर्ण गरेमा उक्त परीक्षा उत्तीर्ण गरेको मितिदेखि मात्र पदोन्नतिको लागि जेष्ठता कायम गरिनेछ ।

(७) दक्ष उपचारिकाको पदमा चार वर्ष काम गरेका सैनिक उपचारिकालाई उच्च दक्ष उपचारिकाको पदमा पदोन्नति गर्न सकिनेछ ।

६. सैनिक उपचारिकाले पाउने सुविधा: सैनिक उपचारिकाले देहाय बमोजिमका सुविधाहरू पाउने छन् :-

- (क) शाही नेपाली सेनाले पाए सरहको राशन तथा तोकिएको पोशाक सुविधा,
- (ख) सैनिक अस्पताल भित्र भएको निवासस्थानमा बस्ने सुविधा, तर अविवाहित सैनिक उपचारिकालाई विशेष ग्राह्यता दिइने छ ।
- (ग) सेवाको अवधि भर दुई पटकसम्म प्रसूती बिदा ।

(३) 292

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

७. उमेरको हद: सैनिक उपचारिकाको अवकाशको निमित्त उमेरको हद देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) सहायक उपचारिका	५० वर्ष
(ख) सह-उपचारिका	५० वर्ष
(ग) वरिष्ठ उपचारिका	५१ वर्ष
(घ) सह-दक्ष उपचारिका	५३ वर्ष
(ङ) दक्ष उपचारिका	५४ वर्ष
(च) उच्च दक्ष उपचारिका	५५ वर्ष

८. अवधि: उच्च दक्ष उपचारिकाको सेवाको अवधि पाँच वर्षको हुनेछ ।

तर वफादारिका साथ लामो समयसम्म सेवा गरेका उच्च दक्ष उपचारिकाको आवश्यक छ भन्ने कुरा प्रधान सेनापतिलाई लागेमा शारीरिक रूपले तन्दुरुस्ती भई काम दिनसक्ने भनी सैनिक स्वास्थ्य सेवा निर्देशकको सिफारिस भएमा उच्च दक्ष उपचारिकालाई पाँच वर्षको अवधि पूरा भएपछि पनि उमेरको हद ननाघ्ने गरी अर्को २ वर्षको लागि एक पटकको अवधि थप गर्न प्रधान सेनापतिले आफ्नो राय सहित स्वीकृतिको लागि श्री ५ को सरकार, रक्षा मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

९. खारेजी: सैनिक उपचारिका नियमावली, २०४१ खारेज गरिएको छ ।

१०. बचाउ: यस नियमावलीमा लेखिए देखि बाहेक अन्य कुराको हकमा सैनिक सम्बन्धी प्रचलित नियम बमोजिम हुनेछ ।

आज्ञाले,

रमेशजंग थापा

श्री ५ को सरकारको सचि

श्री ५ को सरकार

शिक्षा तथा संस्कृति मन्त्रालयको सूचना

छात्रवृत्ति (दोश्रो संशोधन) नियमावली, २०४९

छात्रवृत्ति नियमावली, २०२९ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले, छात्रवृत्ति सम्बन्धी ऐन, २०२१ को दफा १० ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

२९५

(४)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः (१) यी नियमहरूको नाम “छात्रवृत्ति (दोश्रो संशोधन) नियमावली”, २०४६ रहेको छ।

(२) यो नियमावली, २०४६ वैशाख १ गतेदेखि लागू हुनेछ।

२. छात्रवृत्ति नियमावली, २०२६ को नियम दक. मा संशोधनः

छात्रवृत्ति नियमावली, २०२६ (यसपछि “मूल नियमावली” भनिएको) को नियम दक. मा रहेको “बीस अंक” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “चालीस अंक” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन्।

३. मूल नियमावलीको नियम १० मा संशोधनः

मूल नियमावलीको नियम १० को,

(१) पहिलो प्रकरणमा रहेको “सत्तरी अंक” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “पचास अंक” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन्।

(२) खण्ड “क” मा रहेको “सत्तरी अंक” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “पचास अंक” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन्।

(३) खण्ड (ख) मा रहेको “बीस अंक” भन्ने शब्दको सट्टा “दश अंक” भन्ने शब्द र “प्रमाण-पत्र तह वा सो सरहको परीक्षाको पूर्णाङ्कको लागि पचास अंक राखी लब्धाङ्कको अनुपातमा अंक दिइनेछ” भन्ने वाक्यांशको सट्टा प्रमाण-पत्र तह वा सो सरहको परीक्षाको मुख्य विषयहरूको पूर्णाङ्कको लागि चालीस अंक कायम गरी प्राप्ताङ्कको अनुपातमा अंक दिने भन्ने वाक्यांश राखिएको छ।

(४) खण्ड “ग” मा रहेको प्रमाण-पत्र तह वा सो सरहको परीक्षाको पूर्णाङ्कको “बीस अंक” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “प्रमाण-पत्र तह वा सो सरहको मुख्य विषयहरूको पूर्णाङ्कको “दश अंक” भन्ने शब्दहरू र स्नातक तह वा सो सरहको परीक्षाको पूर्णाङ्कको लागि पचास अंक राखी लब्धाङ्कको अनुपातमा अंक दिइने छ” भन्ने वाक्यांशको सट्टा “स्नातक तह वा सो सरहको परीक्षाको मुख्य विषयहरूको पूर्णाङ्कको लागि चालीस अंक कायम गरी प्राप्ताङ्कको अनुपातमा अंक दिने” भन्ने वाक्यांश राखिएको छ।

(५) मूल नियमावलीको नियम १० को (घ) को सट्टा देहायको १० (घ) राखिएको छ।

खण्ड (घ) को स्नातकोत्तर तह वा सो सरहबाट छानिनेमा स्नातक तह वा सो सरहको परीक्षाको मुख्य विषयहरूको पूर्णाङ्कको लागि दश

अंक र स्नातकोत्तर तह वा सो सरहको परीक्षाको पूर्णाङ्कको लागि चालीस अंक कायम गरी प्राप्ताङ्कको अनुपातमा अंक दिने ।

४. मूल नियमावलीको नियम १०क. मा संशोधनः

मूल नियमावलीको १०क. को सट्टा देहायको नियम १०क. राखिएको छ ।

१०क. अंक कायम राख्न सकिनेः

नियम ८ को उपनियम (१) बमोजिम लिइएको लिखित परीक्षामा सामेल भइसकेको परीक्षार्थीको लागि परीक्षा दिएको मितिले एक वर्षसम्म निजले लि परीक्षामा प्राप्त गरेको अंक कायम राख्न सकिने छ ।

आज्ञाले,

ईश्वरप्रसाद उपाध्याय

श्री ५ को सरकारको सचिव

श्री ५ को सरकार

श्रम तथा सामाजिक कल्याण मन्त्रालयको

सूचना १

श्री ५ को सरकारले श्रम ऐन, २०४८ को दफा २१ (६) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी सो ऐन लागू हुने चिया बगान प्रतिष्ठानहरूमा काम गर्ने कामदार कर्मचारीहरूका लागि देहाय बमोजिम न्यूनतम पारिश्रमिकको दर तोकेको छ ।

कामदार तथा कर्मचारी

मासिक रु. ८५०।-

नावालिग (१४ वर्षदेखि १६ वर्षसम्मका कामदार तथा कर्मचारी) मासिक रु. ६५०।-

द्रष्टव्यः

१. उपरोक्त न्यूनतम पारिश्रमिकमा कामदार तथा कर्मचारीलाई मासिक रु. १००। महंगी भत्ता र नावालिगलाई रु. ७५।- महंगी भत्ता थप दिनु पर्नेछ ।
२. दैनिक ज्यालामा काम गर्ने कामदार कर्मचारीलाई दैनिक रु. ३४।- र नावालिगलाई रु. २५।- दिनु पर्नेछ ।
३. १४ वर्षदेखि १६ वर्षका नावालिगलाई ६ घण्टाभन्दा बढी काम लगाउन पाइने छैन ।
४. न्यूनतम पारिश्रमिक भन्दा कम दिने लिनै गरी सम्झौता गर्न पाइने छैन ।
५. महिला र पुरुषले समान किसिमको काम गरेमा दुवैलाई समान किसिमको पारिश्रमिक तथा भत्ता दिनु पर्नेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

सूचना २

श्री ५ को सरकारले श्रम ऐन, २०४८ को दफा २१(६) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी सो ऐन लागू हुने चिया बगानको प्रतिष्ठान बाहेक अरु सबै प्रतिष्ठानहरूमा काम गर्ने कामदार कर्मचारीहरूका लागि देहाय बमोजिम न्यूनतम पारिश्रमिकको दर तोकेको छ।

कामदार कर्मचारीको वर्गीकरण

मासिक न्यूनतम पारिश्रमिक

१. अदक्ष	१,०००।-
२. अर्धदक्ष	१,०५०।-
३. दक्ष	१,१६०।-
४. उच्च दक्ष	१,३५०।-
५. नाबालिग (१४ वर्षदेखि १६ वर्ष उमेरका कामदार कर्मचारी)	८००।-

द्रष्टव्यः

१. साविकको रु. ५०।- महंगी भत्तामा रु. १००।- थप गरी जम्मा मासिक रु. १५०।- महंगी भत्ता उपरोक्त न्यूनतम पारिश्रमिकमा थप गरी दिनु पर्नेछ र नाबालिगको हकमा मासिक रु. १००।- महंगी भत्ता थप दिनु पर्नेछ।
२. दैनिक ज्यालामा काम गर्ने कामदार कर्मचारीलाई दैनिक रु. ४०।- र नाबालिगलाई रु. ३०।- दिनु पर्नेछ।
३. १४ वर्षदेखि १६ वर्षका नाबालिगलाई ६ घण्टाभन्दा बढी काम लगाउन पाइने छैन।
४. न्यूनतम पारिश्रमिकभन्दा कम दिने लिने गरी सम्झौता गर्न पाइने छैन।
५. महिला र पुरुषले समान किसिमको काम गरेमा दुवैलाई समान किसिमको पारिश्रमिक तथा भत्ता दिनु पर्नेछ।
६. २०४७ साउन २६ गते संख्या १८ खण्ड ४० को राजपत्र मा प्रकाशित यस मन्त्रालयको सूचना खारेज गरिएको छ।

आज्ञाले,

सच्चिदानन्द श्रीवास्तव

श्री ५ को सरकारको सचिव

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

298